

Türk Eğitim Tarihi Dersinin Önemi Hakkında Öğretmen Adaylarının Görüşleri¹

Ramazan ALABAŞ²

Özet

Bu araştırmanın amacı eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersinin önemine ilişkin görüşlerinin çeşitli açılardan belirlenmesidir. Çalışma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcı grubunu amaçlı örneklem yöntemi ile seçilen 77 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmada, veri toplama aracı olarak katılımcıların Türk Eğitim Tarihi dersini tanımlamaları, dersin programda yer alması ve dersin konularının önemine ilişkin görüşlerini belirleyebilmek amacıyla yapılandırılmış görüşme formu ve Türk eğitim tarihinin konularının yer aldığı kategorik listeden hangisini en önemli bulduklarını ve bu önemin gerekçesini yazmaları istenilen açık uçlu soru formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi yaklaşımları ile çözümlenmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, Türk Eğitim Tarihi dersinin öğrenme boyutunda Türk Eğitim Sistemi'nin geçmişini öğretmesi önemli görülürken; dersin konularında bilim insanı/düşünürlerin Türk eğitim tarihi'ndeki yeri "en önemli" bulunup bunu ikinci sırada öğretmen yetiştirmenin farklı boyutlarının Türk eğitim tarihi'ndeki yeri izlemiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk eğitim tarihi, Türk Eğitim Tarihi dersi, öğretmen yetiştirme programı, öğretmen adayı

Abstract

The aim of this study is to elicit prospective teachers' perceptions about the importance of History of Turkish Education course. This study was carried out case study method that is one of the qualitative research methods. The participants of the study were 77 prospective teachers, determined by using purposeful sampling strategy. There were two different data collection tools of the study: Structured interview and open-ended question form. Structured interview was used to take prospective teachers' opinions about the identification of the course and the importance of the course in the curriculum and course's subjects. Open-ended question form was used to take prospective teachers' opinions about which subject is important for them within the content of the course and why it is important. The collected data were analyzed with descriptive and content analysis. The results showed that History of Turkish Education is an important course for prospective teachers. Besides prospective teachers found scientists/thinkers category as the most important, and they found the different dimensions of teacher training system as the second.

Key Words: History of Turkish Education, History of Turkish Education course, teacher education program, prospective teacher

GİRİŞ

Öğretmen eğitimi, eğitim tarihimizde üzerinde fazla tartışılan konulardan birisi olmuştur. Bu konular içerisinde de mesleğe hazırlık olarak öğretmen yetiştiren kurumlarda uygulanan programlar önemli yer tutmaktadır. Günümüzde hizmet öncesi eğitimler içerisinde öğretmen yetiştiren kurumlarda öğretmen eğitiminde uygulanan programlarda alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile bunlara ait becerilerin uygulanmasını esas alan dersler ve genel kültür dersleri yer almaktadır. Bu program içerisinde yer alan bir ders olan Türk Eğitim Tarihi dersi, genel kültür dersleri arasında sayılmıştır (YÖK, 2007).

Eğitim tarihi "her toplumun kendi eğitim faaliyetleri geçmişini ve tecrübelerini doğru olarak bilmesiyle bunlardan yararlanarak günümüzü daha sağlıklı değerlendirmesi ve geleceğe yönelik sağlam planlar yapması" (Ergün,2008:321) açısından önemlidir. Eğitim tarihi,

¹ Bu çalışmanın verilerinin bir kısmı IV. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Yrd. Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ralabas@kastamonu.edu.tr

kültürün gelecek nesillere aşılabilmesi için düşünülmüş usullerin, yolların ve metotların bir tarihi olup diğer bir deyişle de bu sürecin nasıl geliştiğinin tarihidir (Koçer, 1980:V). Ergün (2008:321) ise eğitim tarihini bir toplumun, bir ülkenin, bir kişi veya kurum geçmişte kalmış ama gelecek kuşaklar için değerli olabilecek fikir, organizasyon ve uygulamaları olarak tanımlamaktadır. Eğitime ilişkin bu fikir, organizasyon ve her türden uygulamanın tarihinin ele alındığı eğitim tarihi çalışmaları bazı alt alanlar çerçevesinde yürütülmektedir. Bu alanlardan birisi de Türk eğitim tarihidir.

Akyüz (TALİD, 2008:474) tarafından tarih ve eğitim bilimlerinin kesiştiği bir yerde görülen Türk eğitim tarihi, Türk milletinin bilinen en eski tarihlerinden başlayarak günümüze kadar gelen zaman süresi içinde eğitimle ilgili her türlü faaliyetini kapsayan, araştıran, tartışılan bir tarih bilimi olarak tanımlanmaktadır. Akyüz'e (2015:1) göre Türk eğitim tarihi "genel Türk tarihi içinde yer alan, eğitimle ilgili bir tarih bilimi" dir. Güven (2014:III) de Türk eğitim tarihini Türkler ve Türklerin kurduğu farklı devletlerin yaşam tarzı ve sosyal yapısı ile yakından ilişkili olarak görmekte, Türk eğitim tarihi denildiğinde, Türklerin Orta Asya'daki göçünden başlayıp günümüze kadar eğitim ve öğretim adına yaptıkları bütün etkinliklerin anlaşılması gerektiğini belirtmektedir.

Genelde eğitim özelde ise Türk eğitim tarihine ilişkin gelişmelerin nesiller arası aktarımı yanında asıl uğraşı alanı eğitim-öğretim olan öğretmen adaylarına sunulması önemlidir. Çünkü eğitim tarihi çalışmaları bellekte birikenleri kitlelere yeniden hatırlatarak yapılan ya da yapılması olası yanlışlıklardan dönmeyi hedefler (Güven,2014:I). Türk eğitim tarihinin amacı da Akyüz (2015:1) tarafından en eski tarihlerden günümüze kadar Türk milletinin ürettiği, benimsediği, geliştirdiği eğitim ve öğretime ait düşünceleri, kuramları, uygulamaları ortaya koyma, insan yetiştirme düzenini ve nasıl bir insan yetiştirilmeye çalışıldığı ile Türk toplumlarının mutluluğu ve mutsuzluğu ile eğitim ve öğretim ilişkisini araştırmak, bugünkü eğitim sorunlarımızı en iyi biçimde çözebilmek için geçmişten bir takım dersler çıkarılıp çıkarılamayacağını tartışmak olarak ifade edilmiştir. Bu bağlamda da öğretmen yetiştiren kurumlarda Türk Eğitim Tarihi ayrı bir ders olarak okutulmaktadır.

Türk Eğitim Tarihi dersi, öğrencilere eğitimin farklı konularına ilişkin tarihsel düşünme ve geçmişteki eğitim anlayışları ve uygulamaları ile ilgili yorumlar yapabilme becerisini kazandırma yanında öğrencilerin günümüzün eğitimsel gelişmelerine tarihsel süreklilik açısından bakabilmelerine katkılar sağlayan bir derstir. Türk Eğitim Tarihi dersi ile çeşitli zamanlarda geliştirilen eğitim politikaları ilişkili olduğu alanlarla birlikte ele alınarak öğrencilerde tarihsel düşünceyi geliştirme becerisine katkı sağlanır. Kamer (2013:8) de geçmişteki uygulamaların ve olayların incelenmesini eğitimimizi olumsuzluklardan arındırıp olumlu sonuçlardan daha çok yararlanabilmek için gerekli görür.

Öğretmen yetiştiren kurumlarımızda okutulmakta olan Türk Eğitim Tarihi dersi ile Türk eğitim tarihinin farklı dönemlerindeki eğitim anlayışları çeşitli açılardan ele alınmaktadır. Akyüz'e (2015:3-4) göre Türk eğitim tarihini bilmek eğitim sorunlarının anlaşılabilmesi için tarihi süreç içinde gelişimini bilme, eğitim fikir ve uygulamalarının gelişimine katkıda bulunma, yeni ve geçerli öneriler getirebilme, öğretmenlerin güçlü bir meslek bilincine sahip olmaları ve mesleklerine sahip çıkabilmeleri, öğretmenlerin mevcut eğitim ve öğretmen politikalarını yeterli bilgi ve bilinçle sorgulayıp kamuoyu oluşturabilmeleri ve Türk milletinin mutlu dönemlerinin ve zaman zaman uğradığı felaketlerin eğitimsel nedenlerini öğrenme ve bu tarihi birikimden ders çıkarılabilmesi açılarından önemlidir.

Türk Eğitim Tarihi dersi ile öğretmen adayları eğitim ve öğretim ile ilgili gelişmeleri, eğitimsel fikirlerle uygulamaları ve eğitim kurumlarını tarihî bir düzlemde öğrenme fırsatı elde edebilmektedirler.

Günümüzde öğretmen yetiştiren kurumlarda uygulanan programlar içerisinde yer alan Türk Eğitim Tarihi dersi tarihsel süreçte her zaman bu programlarda yer almamış, bazen de seçmeli ders olarak programlarda kendisine yer bulmuştur. Günümüzde öğretmen

yetiştiren programların hemen hemen hepsine Türk Eğitim Tarihi dersinin konulması çoğu araştırmacı tarafından olumlu karşılanırken Küçükahmet (2007:208) tarafından dersi verecek başta yeterli uzman öğretim elemanı olmaması gerekçesinden dolayı olumsuz karşılanmıştır. Ergün (2008:346) dersin gerekliliğine ilişkin "herhangi bir bilimin bilimsel araştırmalarla gelişmesi için ya bir uygulama alanının olması ya da üniversite düzeyinde ders olarak okutulması gerektiği" boyutunu da dile getirmektedir.

Dersin üniversite düzeyinde okutulmasında istenilen verimin alınabilmesi için ise dersten amaçlananlar yanında içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme boyutlarının sürekli olarak etkililiğinin artırılması gerekir. Bu boyutlardan birisi olan içeriğe bakıldığında Türk Eğitim Tarihi dersinin konuları Yüksek Öğretim Kurumu lisans programı ders içeriklerinde şu şekilde belirtilmiştir:

Türk eğitim tarihinin, eğitim olgusu açısından önemi. Cumhuriyetten önceki eğitim durumu ve öğretmen yetiştiren kurumlar. Türk Eğitim Devrimi 1: Devrimin tarihsel arka planı, felsefi, düşünsel ve politik temelleri. Türk Eğitim Devrimi 2: Tevhid-i Tedrisat Kanunu: tarihsel temelleri, kapsamı, uygulanışı ve önemi; Türk eğitim sisteminde laikleşme. Türk Eğitim Devrimi 3: Karma eğitim ve kızların eğitimi, Yazı Devrimi, Millet Mektepleri, Halk Evleri. Türkiye Cumhuriyeti eğitim sisteminin dayandığı temel ilkeler. Köy Enstitüleri, Eğitim Enstitüleri ve Yüksek Öğretmen Okulları. Üniversiteler ve öğretmen yetiştirme. Yakın dönem Türk eğitim alanındaki gelişmeler (YÖK,2007).

Öğretmen adayları için gerekli bir ders olan Türk Eğitim Tarihinin yukarıda belirtilen etkililiğini arttırmak için dersin öğretiminden konularına kadar çeşitli alanlarda değerlendirmeler yapılmalı, süreç içerisinde yer alan tüm öğeler incelenmelidir. Sayıları istenilen düzeyde olmasa da son yıllarda Türk Eğitim Tarihi dersinin çeşitli boyutlarına ilişkin araştırmaların yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmalar içerisinde Türk Eğitim Tarihi dersinin öğretimine yönelik olarak Ersöz ve Arıbaş (2014) tarafından resim öğretmenliği bölümünde Türk Eğitim Tarihi dersinin, "proje tabanlı öğrenme" yaklaşımı ile yürütülmesinin araştırılmıştır. Arıkan, Ünver ve Saraç Süzer (2007) tarafından da 15 maddelik likert tipi bir anket yardımı ile Türk Eğitim Tarihi dersine karşı tutumlar, ders içeriğinde Türk Eğitim Tarihinin yeri ve ağırlığı, Türk Eğitim Tarihi ders içeriğinde Türkiye’de yabancı dil eğitiminin yeri ve Türk Eğitim Tarihi dersinde kullanılması uygun olan öğretim yöntemleri araştırılmıştır. Şahin, Ellez ve Günter (2009) tarafından Türk Eğitim Tarihi dersine ilişkin öğrencilerin algı ve beklentilerini belirlemek amacıyla 30 sorudan oluşan bir ölçek geliştirilmiş, ölçek yardımı ile Türk Eğitim Tarihi dersinde hangi konulara ne ölçüde yer verilmesi, hangi öğretim yöntemleriyle işlenmesi ve dersin değerlendirmesinin nasıl yapılacağı konusunda cinsiyet ve alanlara göre anlamlı bir farklılık olup olmadığı araştırılmıştır. Kamer ve Şimşek (2016) tarafından öğretmen adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersine yönelik tutumların ölçülmesine yönelik 25 maddeden oluşan dört bileşenli (fayda, ilgi, önem ve sevgi) "Türk Eğitim Tarihi Tutum Ölçeği (TETTÖ)" geliştirilmiştir. Güçlü ve Bozgeyikli (2016) tarafından yapılan bir çalışmada da araştırmacılar tarafından geliştirilen "Türk Eğitim Tarihi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği (TETDYTÖ)"nden hareketle öğretmen adaylarının Türk Eğitim Tarihi Dersine yönelik tutumları çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir.

Literatürde yukarıda belirtilen öğretmen adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersine yönelik tutumları, algı ve beklentileri, dersin öğretimine yönelik tekniklere ilişkin araştırmalar bulunurken Türk Eğitim Tarihi dersinin içeriğine ilişkin araştırmalar yok denecek kadar azdır. Öğretmen adaylarının kendi görüşlerinden hareketle Türk Eğitim Tarihi dersinde önemli buldukları konuların derinlemesine incelendiği araştırmalara ise rastlanamamıştır. Bu çalışmada belirtilen eksikliği gidermek için öğretmen adaylarının görüşlerine göre Türk Eğitim Tarihi dersinin önemi, derse yüklenen anlam, dersin varlığı ve önem verilen konular ekseninde belirlenmiştir.

Çalışmanın Amacı

Öğretmen adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersinin içeriğinde yer alan konulara önem atfetme durumları ve bu öneme ilişkin görüşleri önemlidir. Bu bağlamda bu araştırmada eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersinin önemine ilişkin görüşlerinin çeşitli açılardan belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmen adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersine yükledikleri anlamlar nelerdir?
2. Öğretmen Adaylarının lisans öğretim programlarında Türk Eğitim Tarihi dersinin olmasını önemli bulma durumları nedir?
3. Öğretmen adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersinde önemli buldukları konular hangileridir?

YÖNTEM

Araştırma, nitel araştırma desenlerinden biri olan “durum çalışması” deseni kapsamında yürütülmüştür. Durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılmasıdır. Yani bir duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreçler vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri, ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerinde odaklanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013:83).

Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcı grubunu amaçlı örneklem yöntemi ile seçilen okul öncesi, sınıf, sosyal bilgiler ve resim öğretmenliği programlarında öğrenim gören 77 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Katılımcıların seçiminde amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, araştırmacı tarafından kimlerin seçileceği konusunda kendi yargısının kullanıldığı ve araştırmanın amacına en uygun olanların örnekleme alınmasıdır (Balcı, 2004:90). Amaçlı örnekleme yöntemleri pek çok durumda, olgu ve olayların keşfedilmesinde ve açıklanmasında yararlı olur (Yıldırım ve Şimşek, 2013:135). Ölçüt örnekleme yönteminde temel anlayış, önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılması olup burada önceden hazırlanmış bir dizi ölçüt kullanılabilmesi gibi ölçütler araştırmacı tarafından da geliştirilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmada ölçüt olarak Türk Eğitim Tarihi dersini başarı ile almış olma belirlenmiştir. Bu ölçütün belirlenmesinin nedeni ise katılımcıların dersin konularına ait bilgi sahibi olmalarıdır. Öğretmen adaylarının 44’ü kız 33’ü ise erkektir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada veri toplama aracı olarak katılımcıların Türk Eğitim Tarihi dersini tanımlamaları, dersi öğrenme ve dersin konularının önemine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla “yapılandırılmış görüşme formu” ve kategorik konular listesine ait “açık uçlu soru formu” kullanılmıştır. Görüşme formu ile kategorik konular listesi formu Türk eğitim tarihi alanından iki öğretim üyesinin görüşleri alınarak son halini almıştır. Görüşmede kullanılan ve uzman görüşleri sonrasında son halini alan yapılandırılmış sorular, katılımcıların Türk eğitim tarihine yükledikleri anlam ve lisans öğretim programlarında Türk Eğitim Tarihi dersinin olmasını önemli bulma durumlarına ilişkin sorulardan oluşmaktadır. Kategorik konular listesi formunda ise Türk eğitim tarihinin konularının yer aldığı kategorik listeden hangisini en önemli bulduklarını ve bu önemin gerekçesini yazmaları istenilen açık uçlu soru yer almıştır.

Elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi yaklaşımları ile çözümlenmiştir. Betimsel analizde veriler, önce sistematik ve açık biçimde betimlenir, daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır yorumlanır ayrıca bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013:256). İçerik analizi ise

aynı zamanda kavramların ölçülmesi ve belirli bir anlam çıkarılması için kategorilere ayırma işlemidir (Tavşancıl ve Aslan, 2001:22). Böylece yorumlamalara zemin hazırlanmış olur. Zaten Patton'a (2014:477) göre nitel yorumlama anlamlar çıkarma ile başlar. Bu amaçla öğretmen adaylarının gönüllülük esasına göre yapılandırılmış görüşme sorularına verdikleri cevaplar ile kategorik konular listesinden seçimleri ve gerekçeleri değiştirilmeden bire bir ifadeleri ile Microsoft Office Word kelime işlemci programında yazıya geçirilmiş; öğretmen görüşleri "tematik kodlama" yöntemiyle kodlanmış, bunun yanında öğrenci söylemleriyle desteklenerek nitel içerik çözümlemesi ve yorumsal analize tabi tutulmuştur.

Araştırmada kategorilerinin kodlanması sürecindeki güvenilirlik, içerik analizindeki kodlamalarda geçerliliğin sağlanması için kategorileştirme işlemi birden fazla araştırmacı tarafından yapılmıştır. Kategorileştirme işleminde öğrenci cevaplarının belirlenen kategorilere yerleştirilmesi şeklinde gerçekleşmiş, bu amaçla ilk olarak birinci araştırmacı kodları oluşturulmuş, ikinci araştırmacının verilen cevapları aynı ya da farklı kategorilere yerleştirilmesi durumuna göre güvenilirlik belirlenmiştir. Kodlayıcılar arasındaki bu güvenilirliğe Miles ve Huberman (1994:64)'ın önerdiği güvenilirlik formülü [$\text{Güvenirlik} = \frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş ayrılığı}}$] ile bakılmıştır. İçerik analizine tabi tutulan her bir soru için ayrı ayrı hesaplanan güvenilirlik katsayıları 0.80 ile 0.92 aralığında çıkmıştır. İçerik analizlerindeki kavramlar, katılımcı söylemleri ile de desteklenmiş, bu amaçla katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Öğretmen adayları cevaplarının kodlanmasında, isimleri kullanılmadan her bir katılımcıya 1'den 77'ye kadar numara verilmiştir.

BULGULAR

Araştırmada elde edilen bulgular öğretmen adaylarının "Türk Eğitim Tarihi dersine yükledikleri anlamlar, lisans öğretim programlarında Türk Eğitim Tarihi dersinin olmasını önemli bulma durumları ve Türk Eğitim Tarihi dersinde önemli buldukları konular" olmak üzere üç başlık altında ele alınmıştır.

Öğretmen Adaylarının Türk Eğitim Tarihi Dersine Yükledikleri Anlamlar

Araştırmanın birinci alt problemi olan "Öğretmen adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersine yükledikleri anlamları" belirlemek üzere öğretmen adaylarına Türk Eğitim Tarihi nedir? sorusu sorulmuştur. Alınan cevaplar içerik analizi tablosunda şu şekilde gruplandırılmıştır:

Tablo 1. Katılımcıların Türk Eğitim Tarihi Kavramı İle İlgili Düşünceleri

Kodlama	f
Türk tarihinin farklı zaman dilimlerinde eğitimin çeşitli alanında yaşananlar	32
Bir bilim dalı	19
Fakültede okutulan bir ders türü	13
Eğitim sistemini anlatan bir terim	13
Eğitim uygulamaları	8
Geçmişten dersler çıkarmak	6
Kültür aktarımını gerçekleştirme aracı	4
Eğitimle ilgili bilgi sahibi olma	4

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi katılımcıların Türk eğitim tarihi kavramı ile ilgili düşünceleri "Türk tarihinin farklı zaman dilimlerinde eğitimin çeşitli eğitim alanında yaşananlar, ders türü, bilim dalı ve terim" olması başlıkları altında daha sıklıkla dile getirilmiştir. Bu tanımlamalardan görüşleri "Türk tarihinin farklı zaman dilimlerinde eğitimin çeşitli alanında yaşananlar" kategorisinde kodlanan (11) "*Türk eğitim tarihi ilk yazılı eser olan Göktürklerin ilk yazılı olan eseri ile başlayan İslamiyet'in kabulü, Selçuklular, Beylikler, Osmanlılar,*

Tanzimat, Islahat, Meşrutiyet ve Cumhuriyet'in kuruluşundan itibaren eğitim alanında yapılan bütün yenilik değişiklik ve çabalarıdır." şeklinde ilk yazılı eser ile Türk eğitim tarihi arasında ilişki kurmuştur. (4) ise *"Türk eğitim tarihi Türklerin İslamiyet'ten önceki eğitiminden bu döneme kadar olan eğitim ve öğretimini konu alan süreçtir."* şeklinde döneme vurgu yaparak görüşünü ifade etmiştir. Görüşleri bu kategoride yer alan diğer öğretmen adayları ise belirli bir dönem ile başlatmadan geçmiş ile günümüz bağlantısı kurarak kavram hakkındaki görüşlerini belirtmişlerdir. Bu öğretmen adaylarından (22) *"Geçmişten günümüze her devirdeki Türklerin eğitimi ve tarihidir."* şeklinde görüşlerini ifade ederken; (29) *"Türklerin geçmişten günümüze kadar gelen eğitim ile ilgili yenileşme hakkında bilgileri, tarihesidir."* ifadeleri ile yenileşme hakkındaki bilgilere de vurgu yapmıştır. (13) *"Türk eğitim tarihi Türklerin tarihlerinden bu yana ortaya koydukları eğitimlerini ve insanların eğitimleri, kullanılan araç gereçler ve benzerleridir."* şeklinde görüş bildirerek eğitim ile araç, gereç ve benzeri arasında bağ kurmuştur. (57) ise *"Geçmişimizdeki eğitim anlayışını öğrenmek demektir."* şeklinde görüşünü ifade ederek Türk eğitim tarihine geçmişteki bilgileri öğrenmek anlamı yüklemiştir.

Katılımcılardan görüşleri "Bir bilim dalı" kategorisinde kodlanan öğretmen adaylarından (35) *"Türk tarihi içinde yer alan eğitimle ilgili bir tarih bilimidir."* şeklinde; (38) ise *"İnsan yetiştirmede nasıl bir insan tipi yetiştirildiğini araştırmak için eğitim ile ilgili bir tarih bilimidir."* şeklinde görüş bildirerek Türk eğitim tarihi kavramını "tarih bilimi" ile ilişkilendirmişlerdir. (36) ise *"Geçmişten günümüze kadar gelen eski Türk topluluklarının yaşamış oldukları durumları anlatan bir eğitim bilimidir."* şeklinde görüşlerini ifade ederek Türk eğitim tarihi kavramını "eğitim bilimi" ile ilişkilendirmiştir.

Görüşleri "eğitim sistemini anlatan bir terim" kategorisinde gruplandırılan öğretmen adayları sistem kavramını farklı boyutları ile ilişkilendirerek tanımlamışlardır. Örneğin bir öğretmen adayı (44) *"Türk eğitim tarihi geçmişten bugüne gelişen, değişen eğitim sistemi tarihimizdir"* derken bir diğer öğretmen adayı da (44) *"Geçmişten günümüze Türk eğitim sisteminde izlenen yöntem ve metotlardır."* ifadelerini kullanmıştır.

Görüşleri "Geçmişten dersler çıkarmak" kategorisinde gruplandırılan öğretmen adayları geçmişte düşülen hatalara tekrar düşülmemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda (58) *"Geçmişte eğitimle ilgili yaşadığımız sorunları değerlendirip günümüzde aynı sorunları yaşamamak için önlem almaktır."* ifadelerini kullanırken (47) de *Eğitimde, geçmişteki hataların yeniden yapılmaması, doğruların ise geleceğimizi şekillendirmesi için Türk milletinin kendi özünü tanuması ve anlamasıdır."* şeklinde görüş bildirmiştir.

Yukarıdaki tanımlamalar yanında Türk eğitim tarihini bazı katılımcılar da "Kültür aktarımını gerçekleştirme aracı" olarak nitelemişlerdir. Bu öğretmen adaylarından (9) *"Devletin kendi kültürünü, geçmişini, örfünü ve kendi benliğinde ne çeşit yollar izlediğini kronolojik bir şekilde geleceğe aktarılması diye ifade edebilirim."* şeklinde görüş belirtirken; (16) ise *"Geçmişteki bilgileri, geçmişteki değerleri geleceğin öğrencilerine yansıtmaktır."* şeklinde düşüncelerini belirtmiştir.

Öğretmen Adaylarının Lisans Öğretim Programlarında Türk Eğitim Tarihi Dersinin Olmasını Önemli Bulma Durumları

Öğretmen adaylarının almış oldukları lisans eğitimleri müfredat programlarında Türk Eğitim Tarihi dersini bulunmasını önemli bulup bulmamaları ile ilgili olarak "Okuduğunuz bölümde Türk Eğitim Tarihi dersi olmasını önemli görüp görmediğiniz ile ilgili görüşlerinizi gerekçesi ile söyler misiniz?" sorusu sorulmuştur. Öğretmen adaylarından bir tanesi fikri olmadığını beyan ederken diğer bütün katılımcılar Türk Eğitim Tarihi dersinin müfredatta olmasını önemli bulmuşlardır. Önemli bulma dereceleri bazı öğretmen adayı söyleminde "Kesinlikle önemli buluyorum" şeklinde kendisini göstermiştir.

Bu soruya verilen cevaplardan hareketle Türk Eğitim Tarihi dersinin lisans programlarında yer almasına ilişkin olumlu görüşlere ait gerekçeler içerik analizi tablosunda aşağıdaki şekilde gruplandırılmıştır:

Tablo 2. Katılımcıların Lisans Ders Programlarında Türk Eğitim Tarihi Dersinin Yer Almasını Önemli Bulup Bulmama İle İlgili Görüşleri

İfadeler	f
Geçmiş dönemlerdeki eğitim hakkında bilgi sahibi olma	19
Eğitim konusunda geçmiş hatalardan ders çıkarma	16
Eğitimde geldiğimiz noktanın kavranması	10
Eğitim sistemimizin tarihi ile ilgili bilgi sahibi olma	6
Geçmiş hakkında yorumları genişletme	5
Öğretmenlik mesleğinin tarihini öğrenme	5
KPSS sınavı için faydalı olması	5
Geçmiş eğitim ile günümüz eğitimini karşılaştırma	4
Geçmişi öğrenme	4
Kültürümüzü öğrenme	3
Geçmiş ile gurur duyma	3
Bireysel gelişim için	2
Eğitim konularında sağlıklı yorum yapma	2
Alana ilişkin tarihsel bilgileri öğrenme	2
Eğitime verilen önemi örneklerle anlama	2
Meslek bilinci kazanmak için	1
İyi bir öğretmen olmak için	1
Eğitim tarihi ile ilgili kavramları bilmek için	1
Fikrim yok	1

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi Türk Eğitim Tarihi dersinin olmasını önemli bulma gerekçeleri içerisinde “Geçmiş dönemlerdeki eğitim hakkında bilgi sahibi olma” kategorisi öne çıkmış, bunu “Eğitim konusunda geçmiş hatalardan ders çıkarma” kategorisi izlemiştir. Bu kategoriye ait öğretmen aday görüşlerinde gerçekleştirilecek uygulamalarda geçmişi göz önünde bulundurma görüşü öne çıkmıştır. Örneğin (49) “Önemli görüyorum. Çünkü geçmişte yaptığımız hatalar veya uyguladığımız doğru politikalarından ders çıkararak yeni nesillere en doğru bilgileri aktarabilmek ve böylece bir şeyler yapabilmek...” şeklinde görüş belirtmiş; (53) düşüncelerini “Kesinlikle önemlidir. Çünkü insanlar tarihten ders çıkararak bir yere gelirler. Geçmişlerine bakarak ne yapmaları neyi yapmamaları konusunda fikir sahibi olup ileri adımlarını geçmişleri doğrultusunda atarlar. Eğitim alanında da aynı şekilde tarihimize bakılmalı örnek alınmalıdır.” şeklinde ifade etmiştir. (75) de eğitim sistemi vurgusu ile “Kesinlikle önemli bir derstir. Çünkü eğitim sisteminde de tarihte olduğu gibi geçmişine bakarak gerektiğinde onu uygulamak gerektiğinde de yanlışları tekrar yapmamak maksadı ile her şeyin başı olan eğitim sistemimizi bilmemiz gerekir.” şeklinde düşüncelerini dile getirmiştir.

Yukarıdaki görüşleri “Eğitimde geldiğimiz noktanın kavranması” kategorisi takip etmiştir. Bu kategoriye ait bazı öğretmen aday görüşleri ise şu şekildedir:

(26): “Önemlidir. Çünkü bir eğitimcinin eğitimin tarihini bilmesi, öğrenmesi kendi yaşamsallıkları ile harmanlayıp yeni gelen nesle aktarması açısından eğitimin hangi şartlar doğrultusunda bugüne geldiği ve gelecekte nereye gideceğini görmesi açısından önemlidir.”

(32): “Üniversitede Türk Eğitim Tarihi dersini almak önemlidir. Çünkü dünden bugüne eğitimde nerelere geldiğimize neler yapmamız gerektiğine ışık tutar. Örneğin geçmişte neredeydik ve şu an neredeyiz sorusunun cevabını bulmamıza yarar. Örnek olarak eski Türklerde askeri eğitim daha çok. Selçuklu, Osmanlı dönemi medreseler var, Cumhuriyet döneminde üniversiteler önemli yani bunlar nasıl değişim gösterdi, nereden nereye geldik bilmemiz için Türk eğitim tarihi önemli.”

Bu görüşleri “Eğitim sistemimizin tarihi ile ilgili bilgi sahibi olma” kategorisi izlerken, “geçmiş hakkında yorumları genişletme, geçmişi öğrenme, öğretmenlik mesleği tarihini öğrenme, KPSS sınavı için faydalı olması” kategorilerindeki görüşler de bazı öğrenciler

tarafından dile getirilmiştir. Bu kategorilerden görüşleri “Öğretmenlik mesleği tarihini öğrenme” kategorisinde kodlanan öğretmen adayı (5) “Kesinlikle önemlidir. Yapacak olduğumuz mesleğin geçmişini ve tarihini öğrenip eğitim düzeyimizi daha iyi kavrarız.” şeklinde görüş bildirerek öğretmenlik mesleğinin tarihini bilmeyi “eğitim düzeyinin daha iyi kavranması” açısından ele alırken; (11) de “Önemlidir. Çünkü öğretmen adayları olarak mesleğimizin ne yönde yapılıp geliştiğini, dönemleri, farklılıkları ve değişiklikleri bilmemiz öğretmenlik yaşamımızda ne gibi yöntemler kullanmak gerektiği gibi mesleki bilgiye sahip olma açısından önemlidir.” ifadelerini kullanarak öğretmenlik mesleğinin tarihini bilmeyi “yöntem kullanma” açısından değerlendirmiştir.

Katılımcıların Türk Eğitim Tarihi dersinin olmasını önemli bulma gerekçelerinden “meslek bilinci kazanmak, iyi bir öğretmen olmak, eğitim tarihi ile ilgili kavramları bilmek” en düşük oranda ifade edilen görüşler olmuştur.

Öğretmen Adaylarının Türk Eğitim Tarihi Dersinde Önemli Buldukları Konular

Öğretmen adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersinde önemli buldukları konuları belirleyebilmek için Türk eğitim tarihinin konularının yer aldığı kategorik listeden hangisini en önemli bulduklarını ve bu önemin gerekçesini yazmaları istenilen açık uçlu soru bir soru sorulmuştur. Öğretmen adaylarından Türk Eğitim Tarihi dersinin hangi konusunu en önemli bulduklarına dair frekans tablosu aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Türk Eğitim Tarihi Dersinde En Önemli Buldukları Konuların Frekans Oranları

Konular	f	%
Eğitime katkıda bulunan bilim insanı/düşünürlerin Türk eğitim tarihindeki yeri	17	22.07
Öğretmen yetiştirmenin farklı boyutlarının Türk eğitim tarihindeki yeri	14	18.18
Eğitim kurumların/okulların Türk eğitim tarihindeki yeri	6	7.79
Eğitime katkıda bulunan devlet adamlarının/yöneticilerin Türk eğitim tarihindeki yeri	5	6.49
Eserlerin/kitapların Türk eğitim tarihindeki yeri	5	6.49
Eğitim tarihi konularının günümüz ile ilişkilendirilmesi	5	6.49
Türk devletlerin Türk eğitim tarihindeki yeri	4	5.19
Cumhuriyet Dönemi eğitiminin Türk eğitim tarihindeki yeri (Tevhid-i Tedrisat, Türk eğitim sisteminde laikleşme ve Türk Eğitim Devrimi bağlamındaki gelişmeler)	4	5.19
Eğitim araç-gereçlerinin tarihçesi	4	5.19
Yakın dönem Türk eğitimi alanındaki gelişmeler	4	5.19
Eğitimdeki ilklerin tarihçesi	3	3.89
Geliştirilen eğitim politikalarının Türk eğitim tarihindeki yeri	3	3.89
Öğretim kademelerinin (ilk, orta ve yükseköğretim) tarihçesinin Türk eğitim tarihindeki yeri	3	3.89
Derslerin tarihçesinin Türk eğitim tarihindeki yeri	-	-
Eğitime ilişkin kuramların tarihçesi	-	-
Toplam	77	100

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi öğretmen adaylarının %22.07’si Türk Eğitim Tarihi dersine ait konular içerisinde “Eğitime katkıda bulunan bilim insanı/düşünürlerin Türk eğitim tarihindeki yeri” kategorisini en önemli konu olarak ifade etmişlerdir. Bu konuyu en önemli bulan öğretmen adayı görüşlerinin gerekçelerini gösterir içerik analizi tablosu aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının “Eğitime Katkıda Bulunan Bilim İnsanı/Düşünürlerin Türk Eğitim Tarihindeki Yeri” Konusunu Önemli Bulma Gerekçeleri

İfadeler	f
Disiplinlerin gelişmesine katkı sağlama	4
Eğitim politikalarının temelini atma	3
Yol gösterici olma	3
Devleti güçlendirme	2
Türk eğitim tarihine yön verme	1
Yeniliklere öncülük etme	1
Rol-model olma	1
Tarihi tanıtmaya	1
Eğitimde ilerleme düşüncesini savunma	1
Toplam	17

Tablo 4’de de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının bu konuyu seçmedeki gerekçeleri içerisinde “disiplinlerin gelişimine katkı sağlama, eğitime ait politikaların temelini atma, yol göstericilik, devleti güçlendirmeleri” ön plana çıkmıştır.

Türk Eğitim Tarihi dersindeki konular arasında öğretmen adayları tarafından ikinci sırada önemli bulunan konu “Öğretmen yetiştirmenin farklı boyutlarının Türk eğitim tarihindeki yeri” kategorisidir. Öğretmen adaylarının %18.18’i bu kategoriyi işaretlemişlerdir. Bu konuyu seçmelerine ilişkin gerekçelerine ait cevapların içerik analizi tablosu ise aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının “Öğretmen Yetiştirmenin Farklı Boyutlarının Türk Eğitim Tarihindeki Yeri” Konusunu Önemli Bulma Gerekçeleri

İfadeler	f
Günümüzde öğretmenin sahip olması gereken özellikler	4
Eğitimin en önemli ögesinin öğretmen olması	3
Öğretmenlik mesleğinin tarihini bilme	2
Eğitim Fakültelerinin geldiği aşamaları bilme	1
Nitelikli öğretmen yetiştirmede geçmişse bakma	1
Öğretmenin topluma etkilerinin tarihsel boyutları	1
Günümüz ve geçmiş öğretmen yetiştirme kurumlarını kıyaslama	1
Yeteneklere göre öğretmen yetiştiren kurumları bilme	1
Toplam	14

Yukarıdaki tablodaki ifadelere bakıldığında, öğretmen adayları Türk Eğitim Tarihi dersinde “öğretmen yetiştirmenin farklı boyutlarının Türk eğitim tarihindeki yeri” konusunu öğretmen eğitiminin geçmişi, günümüzdeki durumu ve geçmiş ile günümüzü kıyaslama noktasında önemli bulmaktadırlar.

Katılımcılar öğretmen eğitiminin geçmişi, “mesleğin tarihini bilme, nitelikli öğretmen yetiştirme deneyimleri, topluma etkileri” konusunda önemli bulurken, öğretmen eğitiminin günümüzdeki durumunu “öğretmenin sahip olması gereken özellikler ve eğitimin en önemli ögesinin öğretmen olması” bağlamında önemli görmüşlerdir.

Türk Eğitim Tarihi dersine ait konular içerisinde yer alan diğer kategoriler ise birbirine yakın ifadelerle öğretmen adayları tarafından önemli bulunmuştur. Bu kategoriler içerisinde yer alan görüşlere bakıldığında “Türk devletlerin Türk eğitim tarihindeki yeri” konusunda eğitim ve devlet bütünleşmesini ifade eden görüşler göze çarpmaktadır. Örneğin bu konuyu en önemli bulan bir öğretmen adayı (27) “Devletlerin Türk eğitim tarihindeki yeri maddesi en önemli maddedir. Çünkü bir eğitimi, gelişme düzeyini, bilimi, ilmi içinde bulunduğu devlet ve bu devletin siyasi, tarihi, ilmi, coğrafi konumu, kültürü, yaptığı savaşlar gibi konuların hepsi etkilemekte ve şekil vermektedir. Aslında verdiğiniz bütün konuları tek başına içinde toplamaktadır. Devlet, okul olsun bilim adamları olsun hepsini içinde barındırmakta ve şekillendirmektedir.” görüşleri ile eğitim işlerindeki uygulamalarda devletin varlığına vurgu yapıp eğitimin varlığını devlet ile açıklarken; görüşleri aynı kategoride yer alan bir diğer öğretmen adayı (34) “Okulların Türk

eğitim tarihindeki yeri en önemli madde benim için. Çünkü eğitimin olmadığı bir ülke, devlet düşünülemez. Geçmişteki olaylara baktığımızda eğitimin devlet açısından ne kadar yararlı olduğunu, eğitim sayesinde nasıl gelişmeler kaydedildiği görülmüştür.” ifadeleri ile devletin varlığını eğitim ile açıklamıştır.

Türk Eğitim Tarihi dersine ait konular kategorisi listesinde yer alan “derslerin tarihçesinin Türk eğitim tarihindeki yeri ve eğitime ilişkin kuramların tarihçesi” katılımcılar tarafından önemli bulunmamıştır.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Öğretmen adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersinin önemine ilişkin görüşlerinin çeşitli açılardan incelendiği bu çalışmada öğretmen adaylarının Türk eğitim tarihi kavramını tanımlamaları, lisans eğitimleri süresinde programlarda Türk Eğitim Tarihi dersinin bulunmasını önemli bulup bulmamaları ile Türk eğitim tarihine ait olaylara/konulara atfettikleri önem araştırılmıştır.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre katılımcıların Türk eğitim tarihi kavramı tanımlamasında çeşitlilik bulunmaktadır. Katılımcıların Türk eğitim tarihi ile ilgili tanımlamaları içerisinde “Türk tarihinin farklı zaman dilimlerinde eğitim alanında yaşananlar, ders türü, bilim dalı ve terim” daha sıklıkla dile getirilirken; “eğitim uygulamaları, geçmişten ders çıkarma, kültür aktarımını gerçekleştirme aracı ve eğitimle ilgili bilgi sahibi olma” daha az ifade edilen görüşler olmuştur.

Araştırmada elde edilen diğer sonuca göre, araştırmaya katılan öğretmen adaylarını tamamına yakını eğitimini aldıkları lisans programlarında Türk Eğitim Tarihi dersi olmasını önemli görmektedirler. Katılımcıların dersi önemli bulma ile ilgili gerekçelerinde ise üst sıralarda “geçmiş dönemlerdeki eğitim hakkında bilgi sahibi olma, eğitim konusunda geçmiş hatalardan ders çıkarma ve eğitimde geldiğimiz noktanın kavranması” ifadeleri yer almıştır. Bu sonuç bizlere öğretmen adaylarının dersin varlığı hakkında olumlu düşünceye sahip olduklarını göstermektedir. Arıkan, Ünver ve Süzer (2007) tarafından yapılan bir araştırmada da yabancı dil öğretmeni yetiştirme ders programında Türk Eğitim Tarihi dersinin olması gerektiği katılımcıların %55’i tarafından ifade edilirken %63’ü de bu dersin yararlı olacağına inandıklarını belirtmişlerdir. Bazı araştırmalar da programlarda Türk Eğitim Tarihi dersinin varlığının öğretmen adayları tarafından daha az olumlu olarak karşılandığını göstermektedir. Şahin ve Çetinoğlu (2016) tarafından sosyal bilgiler öğretmenliği dördüncü sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri programa ilişkin algılarının irdelendiği çalışmada öğrencilerin tarih derslerinin etkililiğine olan algılarında tarih grubu dersler arasında yer alan Türk Eğitim Tarihi dersi daha az olumlu olarak algılandığı, adayların eğitim tarihini yeterince içselleştiremedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Türk Eğitim Tarihi dersinin varlığının öğretmen adayları tarafından olumlu algılanmaması yanında etkili bulunmamasına ilişkin çalışmalar da mevcuttur. Bu konuda sınıf öğretmeni adaylarının sınıf öğretmeni yetiştirme programı hakkındaki görüşlerinin alındığı bir çalışmada (Şahin ve Kartal, 2013) Türk Eğitim Tarihi dersi öğretmen adaylarına göre etkililiği düşük genel kültür dersleri arasında nitelendirilmiş, benzer şekilde okul öncesi öğretmeni adaylarının genel kültür derslerinin etkililiğine ilişkin görüşlerinin alındığı bir çalışmanın (Şahin, Kartal, İmamoğlu, 2013) sonucunda da Türk Eğitim Tarihi dersi etkililiği en düşük dersler arasında çıkmıştır.

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuca göre öğretmen adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersinde önemli buldukları konulardan öne çıkanlar ise eğitime katkıda bulunan bilim insanı/düşünürlerin Türk eğitim tarihindeki yeri, öğretmen yetiştirmenin farklı boyutlarının Türk eğitim tarihindeki yeri ve eğitim kurumların/okulların Türk eğitim tarihindeki yeri konuları olmuştur. Katılımcılar, eğitimdeki ilklerin ve öğretim kademelerinin tarihçesi ile eğitim politikalarının Türk eğitim tarihindeki yeri konularına daha az önem vermekte,

derslerin tarihçesinin Türk eğitim tarihindeki yeri ile eğitime ilişkin kuramların tarihçesi konusunu ise önemli bulmamaktadır. Türk Eğitim Tarihi dersinin önemine ilişkin içerik boyutunu belirleyen bu görüşler aynı zamanda derse ilişkin değer ile de ilgilidir. Duyuşsal özellikleri de içeren önem atfetmede diğer değişkenler yanında değer verme, merak ve ilgi konusu da önemlidir. Elde edilen bu sonuç Yabancı Diller Eğitimi Bölümünde öğrenim gören öğretmen adayları ile yapılan çalışma (Arıkan, Ünver ve Süzer,2007) ile farklılık göstermektedir. Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Alman ve İngiliz Dili Eğitimi ABD öğrenim gören öğretmen adayları ile yürütülen söz konusu çalışmada katılımcıların özellikle tarihsel bilgilerin yoğun olarak bulunduğu konulara merak ve ilgi duymadığı ancak güncel eğitim tarihi ve sorunlarına merak duydukları sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıda belirtildiği üzere yapılan araştırmalarda elde edilen sonuçlara göre Türk eğitim tarihi dersinin öğretmen adayları tarafından etkili bulunma düzeyi düşük seviyedir. Dersin etkililik düzeyini arttırmak için bu araştırma sonucunda ortaya çıkan verilerden yararlanılarak öğretmen adaylarının Türk eğitim tarihi dersinde önemli buldukları konular üzerinde görseller, filmler vb.nin derslerde kullanılması önerilmektedir. Bunun dışında bundan sonra yapılacak çalışmalarda Türk Eğitim Tarihi dersine ait 15 kategori altında toplanarak hazırladığımız içerikte her bir kategorinin önemine ilişkin derinlemesine görüşler alınıp çeşitli açılardan karşılaştırmalar yapılabilir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre öğretmen yetiştiren kurumlarda, öğretmen adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersinde önemli buldukları konulardan bazılarının ilişkili sınırlı sayıda da olsa seçimlik dersler (örneğin "Türk Düşünürlerinde Eğitim ve Kültür" dersi) olmasına rağmen bunlar yetersizdir. Bunun için öğretmen adaylarının önem sırasında ilk sıralarda gösterdikleri "bilim insanı/düşünürlerin Türk eğitim tarihindeki yeri, öğretmen yetiştirmenin farklı boyutlarının Türk eğitim tarihindeki yeri ve eğitim kurumların/okulların Türk eğitim tarihindeki yeri" konularına ilişkin seçimlik ders sayısı artırılabilir ve bu konularda seçimlik ders olmayan bölümlere dersler konulabilir.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y. (2015). *Türk Eğitim Tarihi M.Ö. 1000-M.S.2015*, Ankara: Pegem Akademi.
- Arıkan, A, Ünver, Ş. ve Saraç Süzer, H.S. (2007). Yabancı Dil Eğitimi Programlarında Türk Eğitim Tarihi Dersinin Önemi ve İçeriğine İlişkin Öğrenci Görüşleri, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, s. 24-32.
- Balcı, A. (2004). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler*, 4. Baskı, Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Ergün, M. (2008). Cumhuriyet Dönemi Eğitim Tarihi, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt 6, Sayı 12, s.321-348.
- Ersöz, Y. ve Arıbaş, S. (2014). Türk Eğitim Tarihi Dersi Öğretiminde Farklı Bir Yaklaşım: Resim Öğretmenliği Öğrencilerinin Sergi Çalışması, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt 7, Sayı 34, s.760-767.
- Güçlü, M. ve Bozgeyikli, H. (2016). Öğretmen Adaylarının Türk Eğitim Tarihi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*, Yıl 9, Sayı 25, s. 401-415.
- Güven, İ. (2014). *Türk Eğitim Tarihi*, Ankara: Pegem Akademi.
- Kamer, S.T. (2013). Türk Eğitim Sisteminde Karma Eğitime İlişkin Fikirler, Tartışmalar ve Uygulamalar (1908-1950), Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Kamer, S.T. ve Şimşek, A.S. (2016). Türk Eğitim Tarihi Dersine Yönelik Öğretmen Adaylarının Tutumlarının Ölçülmesi, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, Cilt 17, Sayı 2, s. 663-678.
- Koçer, H.A. (1980). *Eğitim Tarihi (ilk Çağ) I*, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Küçükahmet, L. (2007). 2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Öğretmen Yetiştirme Lisans programlarının Değerlendirilmesi, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5 (2), s.203-218.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *An Expanded Sourcebook Qualitative Data Analysis*. (2nd Edition). Thousand Oaks California: Sage Publications.
- Patton, M.Q. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri*, (Çeviri Editörleri: Mesut Bütün ve Selçuk Beşir Demir), Ankara: Pegem Akademi.
- Şahin, Ç. ve Kartal, O.Y. (2013). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programı Hakkındaki Görüşleri, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (6/1), s.164-190.
- Şahin, Ç., Kartal, O.Y., İmamoğlu, A. (2013). Okul Öncesi Öğretmen Yetiştirme Programı Hakkında Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Görüşleri, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, Cilt 14, Sayı 1, s.101-118.
- Şahin, M. ve Güvercin Çetinoğlu, A. (2016). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Bölümlerindeki Ders ve Uygulamalara İlişkin Alguları, *e-International Journal of Educational Research*, Cilt: 7, Sayı: 1, s.50-69.
- Şahin, M., Ellez, M., ve Günter, T. (2009). Türk Eğitim Tarihi Dersine İlişkin Öğrencilerin Algı ve Beklentileri, *XVIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 1-3 Ekim, İzmir.
- TALİD, (2008). Yahya Akyüz İle Türk Eğitim Tarihi Üzerine, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi(TALİD)*, Cilt: 6, Sayı: 12, s.471-486.
- Tavşancıl E. ve Aslan E. (2001). *Sözel, Yazılı ve Diğer Materyaller İçin İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*, İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Yıldırım A., ve Şimşek H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (9.Baskı)*, Ankara: Seçkin Yayınevi
- YÖK. "Eğitim Fakültelerinde Uygulanacak Yeni Programlar Hakkında Açıklama" , http://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/aciklama_programlar/aa7bd091-9328-4df7-aafa-2b99edb6872f (ET: 10.10.2016).

Prospective Teachers' Perceptions about the Importance of History of Turkish Education

Ramazan ALABAŞ

Summary

INTRODUCTION

The History of Turkish Education course is a course helping students see the current educational developments in terms of historical continuity in addition to bringing students in having the ability to comment on the perception and the practice of education, and the ability to think historically about different subjects of education. By means of this course, taught in education faculties training teachers, the comprehension of education in different periods of history of Turkish education are dealt with various aspects. In order to get the desired productivity of the course in university degree, it is necessary to develop continuously the content, the learning and the teaching process and the extent of evaluation in addition to the aims of the course. Hence, the aim of this study is to elicit prospective teachers' perceptions about the importance of History of Turkish Education course.

METHOD

This study used qualitative methodology and the participants of the study were 77 prospective teachers, determined by using purposeful sampling strategy. There were two different data collection tools of the study: Structured interview and open-ended question form. Structured interview was used to take prospective teachers' opinions about the identification of the course, learning situation and the importance of the course's subjects. Open-ended question form was used to take prospective teachers' opinions about which subject is important for them within the content of the course and why it is important. The collected data were analyzed with descriptive and content analysis.

FINDINGS

The findings got in the research are evaluated under three headlines; the perception which the prospective teachers have about the Turkish Education History, how important the prospective teachers find the History of Turkish Education Course to be in undergraduate education programs, and the topics they see as important in History of Turkish Education course.

The events happened in education at different periods of Turkish history, course type, science field and concept are in the high level while education practices, learning from the past, the means of cultural transfer and having knowledge about education are in low level in terms of the perception which the prospective teachers have about the History of Turkish Education.

Another finding got in the research is that almost all the prospective teachers attending to the research see the History of Turkish Education course to be in the undergraduate education programs they follow as important. In the reasons why the participants find the course as important, "having knowledge about the education in the past, learning from the past experiences about education and conceptualizing the point we have reached in education" are on the top level as expressions.

Another finding got in the research is that the subjects which the prospective teachers see as the most important ones in History of Turkish Education are the place of the scientists

or thinkers providing something to the education in History of Turkish Education, the place of various dimensions of teacher training in Turkish Education History, and the place of education institutions or schools in History of Turkish Education.

The participants give less importance to the subjects about the history of the firsts in education and the education levels, and the place of education policies in History of Turkish Education. They see the place of the history of the course in History of Turkish Education and the history of the concepts about education as unimportant.

DISCUSSION AND PROPOSALS

According to the results got by means of the findings in the research, there are some differences in description of History of Turkish Education concept stated by the participants. According to the another results in the research, almost all the prospective teachers attending to the research see the History of Turkish Education course to be in the undergraduate programs they follow as important. This finding shows us that the prospective teachers have positive attitude on the presence of the course.

These ideas which put forward the content dimension of History of Turkish Education course are also related to the value about the course. In attributing importance including affective qualifications, the subject of giving a value, curiosity and concern is also important in addition to other factors.

In order to increase the effectiveness level of the course, with the help of the data gained at the end of this research it is advised to use the visuals, films and etc. in the courses which prospective teachers see as important in History of Turkish Education course.

In addition to this, in the following studies, in the content we have prepared under 15 categories about History of Turkish Education, comparisons from different aspects can be done by taking ideas about the importance of each category.

According to the results got in the research, in the teacher training institutions, there are some optional courses (such as education and culture in Turkish thinkers) about the subjects the prospective teachers find as important in History of Turkish Education in limited number. These are not adequate. For this, the number of the optional courses the prospective teachers put on the top in terms of importance can be increased, and courses can be added to the departments where there are no optional courses about these subjects.